

Iz celega sveta.

Dve strašni nesreči na morju. 197 oseb utonilo. Na Črnem morju je divjal strašen vihar, ki je povzročil, da se je med Galacom in Odeso potopil ruski parnik „Rus“ s 172 osebami. Utonil je med drugimi tudi ruski generalni konzul z rodbino iz Galaca, in 14 uglednih rodbin. Potopil se je tudi grški tovorni parnik „Antonios“. Utonilo je 25 oseb.

Hud mraz se je pojavil zadnje dni posebno v severnih in vzhodnih delih Avstrije in Evrope. Na Češkem je vsled hudega mraza Laba popolnoma zamrznila. Promet je večinoma ustavljen. Poleti suša, pozimi pa led, onemogočujeta paroplovstvo na tej reki. V Galiciji vlada strahovit mraz. V Lvovu je zamrznil na peronu tamkajšnjega kolodvora 13letni deček, ki je zaspal na klopi. Od ruske meje prihajajo poročila o strašnem mrazu. Drevje poka v gozdih, reke, potoki in jezera so popolnoma zamrznjena. — Tudi iz Severne Amerike, iz Svete dežele in Angleškega se poročila o strašnem mrazu. Potnikom zmrzujejo posamezni udje. Bolnišnice so prenapolnjene ljudi, ki so jim nekateri udje zamrzili. — Velik mraz je tudi na Ogrskem. Mrtvih so našli več eiganov, ki jih je zalotil mraz. Volkovi silijo v vasi. Tudi telefonski in brzojavni promet je prekinjen po mnogih deželah radi mraza.

Brivec prerezal vrat svojemu gostu. Iz Belgrada poročajo, da so v Ragaču prišli na sled groznemu zločinu. Kmet Peter Vukrič se je pustil pri brivcu Štefanu Onkuliču briti. Pri tem pa sta se sprla zaradi vinarja, ki ga je Vukrič dolgoval. Onkulič je prerezal kmetu v prepiru vrat in vrgel truplo v Savo, iz katere so je pa dne 2. t. m. potegnili.

Arabsko junaštvo. Nek arabski oddelek je bil par dni pred Božičem blizu Tripolisa od Lahov zajet. Arabci se posvetujejo, kaj storiti. Oglasil se je mlad Arabec, ki je izjavil, da hoče on poskusiti srečo in preplašiti Italijane. Vodja mu to dovoli. Po noči, ko je hudo deževalo, se splazi mladi Arabec hitro v tabor bližnje laške čete. Spala je tudi straža, znamenje laškega junaštva. Arabec se je splazil v šotor, kjer so lepo mirno spali italijanski častniki. Bilo jih je 6. Hudo so smrčali. Arabec vzame svoj handžar in prereže vsem šesterim vratove. Straže se še tudi sedaj niso prebudile. Arabec gre tihot dalje in pride do italijanskih pušk. Italijanski vojaki morajo namreč, če gredo spat, znositi svoje puške v takozvano „piramido“. Ne daleč proč se je nahajal globok propad. V ta propad zmeče Arabec puške. Sedaj se prebude zaspani Lahi. Manejo si oči, Arabec pa ne bodi len, s handžarjem v levi ter z mečem v desni roki, seka po laških glavah. Pobil je 21 Italijanov ter nato krvaveč srečno ušel k svoji četi. Arabci so porabili priliko ter se rešili skozi oslabileno laško četo, med potom pa so še prizadajali Lahom občutno škodo.

Električno pečenje kruha ni že nič kaj posebnega. V Milwaukee v Ameriki obstoje že dalje časa električne pekarnice. Ena od teh pekarnic speče v svojih električnih pečeh vsak dan 1000 hlebov kruha. Stroški za električni tok znašajo mesečno samo 420 K. Mestna elektrarna na Dunaju je onodni zadrugi peklov ponudila, da članom zadruge brezplačno električne peči na razpolago in da bo cena električnega toka tako računala, da se izdelki ne bodo prav nič podražili. Tudi v Nemčiji uvajajo v pekarnice elektriko. Povzročila je to monakovska razstava leta 1910. Električno pečenje kruha ima jako mnogo ugodnosti. Pred vsem je velika čistota, nadalje se prihrani mnogo časa. Pecivo je jako okusno. Saj in dima ni, kar je posebno velikega pomena za pekove sosedje.

PODLISTEK.

Tobakar Miha.

(Povest. — Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

I.

Nekega zimskega jutra je tudi stari Matečko pozabil na ščipanje v nogi, zapovedal zapreči sanke in pokimal tudi Mihi, naj prisede. Ko sta že sedela oče in sin na sankah, švignil je oče z bičem po fuksu in zdrčali so po cesti proti Hrvaškem k mlinarju Gerjeviču. Stari Gerjevič ju je prijazno sprejel, vedel je namreč prav dobro, četudi Hrvat, kako se mora proti snubačem vesti. Pripraviti je dal dobro kosilo in na mizo je morala nositi Evika, ki jo je oče namenil Mišku. Evika je bilo brhko dekle, gibčne in hrvaške krvi in se je znala tudi sukati med goste kot kaka mestna gospodična. Evikino lepo obnašanje je tudi Matečka dregnilo v oči, jel je dregati svojega Miška zdaj s komolcem, zdaj z nogo pod mizo in mu namežikal z očmi, naj ne sedi kot kakšen štor in naj ne tišči v zakurjeni sobi rok v žep ravno tedaj, ko se nevesta suče okrog njega. Toda Miško ni prav nič hotel razumeti očeta, ampak še kakor nalašč tiščal roke v žep in gledal črno v tla, le tu pa tam je potuhnjeno poškilil za Eviko. Gerjeviču pa, ki je vedel, da je tudi molčeč gost in zatajevanje oči lepa čednost, je bil temnogledni Miškec čisto po godu. Misli si je pač: Kolikor je Miško bolj molčeč, toliko bolj blebetava je Evika, oba skupaj se bosta pa ravno zjednačila v pravo zakonsko jednoto. Obed, ki ga je pripravila mati Gerjevička, dobro omočen z vinsko kapljico, je vsem prav dobro teknil, kmalu je razvezal vsem trem jezike. Pogovarjali so se o svinjski kupčiji, o letošnji mrzli zimi, skrbno se ogibaje pravega predmeta. Še

Strašen požar v Novem Jorku. — Sedem mrtvih. — Škode 20 milijonov dolarjev. V Novem Jorku je pričela dne 9. t. m. goriti ena tistih hiš, ki segajo v oblake, kakor pravijo Amerikanci, hiša zgrajena iz betona in železa, last neke zavarovalne družbe. Goriti je pričelo radi neprevidnosti strežnika osrednje kurjave. Požar se je strašno hitro širil. V dveh urah je bila podobna hiša gorečemu plavžu. Ognjegasci so se morali omejiti, da so preprečili razširjenje požara. S treh sosednjih hiš, ki segajo v oblake, so gasili požar, a brezuspešno. Škoda cenijo na 20 milijonov dolarjev, to je okrog 80 milijonov kron. Počivala je vsled požara vsa trgovina, niti borza ni mogla delovati, ker policija ni dovolila vhoda v sosednje, po požaru sicer neogrožene banke. Zgorelo je sedem oseb, nevarno ranjenih je pa veliko ljudi.

Celo rodbino, potem pa sebe zastrupil. V občini Podgorica na Hrvaškem je pekovski mojster Mahovac neko iz deset oseb obstoječo družino zastrupil na dan, ko je ena hči iz te rodbine praznovala s svojci zaroko. Pek je namreč zamesil med kruh strup iz maščevanja, ker ga je bila imenovana hči odklonila. Ko so peka zaprli, se je sam zastrupil in umrl.

Sola na božični praznik. V neki mali občinski šoli v bližini mesta z imenom Tours na Francoskem, pončuje neka zagrizena svobodomiselná učiteljica. Ker francoska šolska postava šolskega pouka tudi na božični dan ne prepušča, je učiteljica v soboto, dne 23. decembra, otrokom ukazala, da morajo na božični dan vsi v šolo. Ker je pa slutila, da bi utegnili otroci vendar ostati doma, jim je naložila veliko primernih domačih nalog in jim zagrozila v slučaju, da jih ne napravijo, s kaznijo. Prišel je božični dan, a v šolo ni bilo nikogar, razun dveh deklic, ki ju je nagnal neki vaški svobodomislec. Tako je ostala učiteljica sama z dolgim nosom v šoli. Francoski naučni minister bo seveda njeno veliko vneto poplačal s kakim odklikovanjem.

Strupeni fižol. Neki indijski parnik je pipepljal v Trst 2000 žakljev rdečega fižola iz Rangoonu. Pri kuhanju tega fižola so dognali, da se tvori pruska kislina, ki je strupena. Ta fižol je droben, rdeč ali rdeče-rjav in srčkaste oblike. Fižol je že šel v promet in ga ni mogoče zapleniti.

Sam se je volil za župana. Poroča se o sledečem zanimivem dogodku: V nekem kraju na Vestfalskem je prišel na volilni dan k volitvi župana en sam volilec, po imenu Alfred Maier. Na vprašanje volilnega komisarja, koga voli, je odgovoril: „Volim zasebnika Alfreda Maiera.“ Komisar je vprašal nadalje: „Ker se vsi oddani glasovi, namreč Vaš, glase na zasebnika Alfreda Maiera, Vas vprašam, če sprejmete izvolitev?“ Nato je odgovoril kandidat, ki je volil sam sebe: „Izjavljam, da izvolitve ne sprejemam.“ Pri drugi volitvi je bil zopet oddan en sam glas za Alfreda Maiera, ki pa tudi topot ni sprejel izvolitve in je šele pri tretji volitvi izjavil: „Ker uvidevam, da se je izrekel glas ljudstva izključno za-me, sprejemam izvolitev.“

Zeno s koso razsekal na kosce. Pred 12. leti je iz neke vasi pri Buzetu izginila kmetica Bursich. Takrat so sumili njenega moža, da je morilec, a so ga radi nezadostnih dokazov morali izpustiti. Sedaj pa so moža zopet aretirali, in sedaj je priznal, da je ženo po prepiru peljal v gozd in jo ondi s koso razsekal na kosce. Tako razsekano truplo je pustil v gozdu. V nekaj dneh so divje zverj kosce požrle.

Velika družina. Dne 11. januarja so na Ogrskem v Velikem Kereku pokopali mater Barbaro Molnar. Pogreba se je udeležila vsa družina, in sicer: 10 otrok, 41 vnukov, 93 pravnukov in 20 prapravnukov.

le, ko je Miško pospravil svoje dolge noge in šel pogledat k fuksu v hlev, je dregnil Matečko Gerjeviča in ga vprašal: „No, koliko boš pa dal poleg dekleta?“

„Tri tisoč tistih z ogrsko krono in povešenim križcem po starem računu, ti pa posestvo“, je odgovoril mlinar Gerjevič.

„Pa naj bo v božjem imenu“, pristavi Matečko in oba očeta sta si segla v roke. Ako je pa bila ta kupčija Eviki in Mihcu po godu, o tem ni nikdo vprašal.

Cez štiri tedne je bila gostija, dva dni na Hrvaškem na nevestinem domu, dva dni na Stajerskem na ženinovem, kakor je že pač navada v spodnjih krajih. Stari Matečko je rajal na gostiji kljub putigromu in starosti, še zasuknil se je s svojo nalušljivo Urško in jo vrtel, da je komaj lovila sapo. Kakor vsake reči na svetu, bilo je tudi Matečkove gostije konec. Po končani svatbi je šlo vse po starem tiru naprej, le s tem razločkom, da je vodil stari gospodarstvo na domu, sin Miško pa se pehal nadalje za hrvaškimi prašiči. Mati Urška niso dolgo gledali mladega zakonskega parčka, ampak še tisto zimo, ko se je sinko oženil, preselili so se v kraj, kjer ne otekajo tudi starim ženskam noge, šli so se namreč veseliti pod plašč sv. Ursule. Stari Matečko ni nič kaj preveč žaloval za svojo Urško, je že pač davno vedel, da Urška ne bode dolgo več, kajti proti človeški nadihu še bojda mišnica nič ne pomaga. Izgube svoje izvoljenke Matečko ni tožil v solzah, ampak le še hujske je cvilil za pečjo in pestoval svojo bolno nogo, katere mu ni znal nikdo tako obvezati, nego rajna, ljubljena Urška. Vkljub sključenim nogi je stari Matečko še vedno lazil okoli oglov in nadziral poljsko delo, Miha pa tržil noč in dan po Hrvaškem. Le nekaj se je staremu tako čudno zdelo, da je Miško pri vsej takratni cvetoči trgovini malo zaslužil, večkrat imel celo izgube. Miha je le vedno dolžil Vlahe, da so oni

Zenske — policaji. V Novem Jorku hočejo uvesti ženske policaje. Te dni so prvi trije člani te nove ameriške policije stopili v službo in prisegli. Namen teh novodobnih stražarjev bo, da čuvajo mlade deklice na plesiščih, po gostilnah, pa tudi na ulici, ter skušajo odvračati nežni spol pred pijančevanjem, posebno pred žganjem. Načelnik policije v Novem Jorku hoče to korajžno četo povišati na 1000 „mož“.

Velikanski sneženi zametl v Rusiji onemogočujejo promet na železnicah in plovbo na rekah. Snega je padlo na Ruskem, na Poljskem in v vzhodni Nemčiji tako visoko, da že stari ljudje ne pomnijo tako visokega snega. Po nekod znaša visokost snega 4 do 6 metrov. Poleg tega pa razsaja na Ruskem tudi strašni mraz.

Nesreča v tunelu. V Semeringu je dne 13. januarja brzovlak povozil v nekem tunelu tri hrvaške delavce. Dva sta bila takoj mrtva, predelavec pa je smrtno-nevarno ranjen. Delavec so se izognili tovrstnemu vlaku in so stopili na progo, po kateri je pridrdral brzovlak.

Na rokah svojega očeta zmrznil. Nek škotski pastir imenom Kameron, je prišel nedavno tega v mesto Tarbert na Anglškem, da bi nakupil živeža. Na potu domov zalotil očeta, ki je nosil na hrbtu težko butaro nakupljenih stvari in svojega dvanajstletnega sinčka, strašen mrzel snežen vihar. Ubogega starca je s sinom vred, ki se je tiščal k njemu, metal vihar semtertje. Nazadnje mu je sin omagal. Daleč je imel stavec še do doma. Vzel je sina na roke ter tako obložen taval po globokem snegu naprej. Vsled hudega mraza je deček zmrznil v očetovem naročju. Ubogi oče je položil jokaje sina v sneg in šel sam domov. Šele drugi dan so šli možje iskat zmrzlega dečka in so ga tudi našli.

Divji petelin v škripcih. Pred nekaj dnevi je v Rudniku na Kranjskem pripodil velik jastreb krasnega divjega petelina prav do človeških stanovanjšč. Bil je to brezupen beg pred grozno smrtjo. Končno je žival onemogla in obstala, jastreb pa se je divje zapodil va-njo. V skrajnem trenutku je prihitel na pomoč nek mal dečko, ki je jastreba prepodil, petelina pa lepo sprejel v svoje varstvo in zaščito. Vsega spehanega, toda popolnoma nepoškodovanega, je prinesel v Ljubljano, kjer se je poskrbelo, da bo petelin še pel prihodnjo spomlad.

Avstrijski vojaški begun v Tripolisu. Začetkom meseca decembra pretečenega leta je pobegnil na Kranjskem od 27. domobranskega polka prostak Feliks Brvar, rodom iz litijskega okraja. Kakor so sedaj oblasti poizvedele, se nahaja Brvar na bojnem polju v Tripolisu ter se bojujejo na strani Turkov.

Samomor v cerkvi. Med mašo je v cerkvi v Podgorci v Galiciji naenkraj padlo pet strelcev. Cerkev je bila natlačeno polna. Vsled strelcev se je polastila ljudi velika razburjenost. Kmalu se je dognalo, da se je ustrelil 81letni sluga iz tobačne tovarne, Jožef Flinka. Flinka je, predno je odšel v cerkev, pri pogrebem zavodu naročil mrtvaška oznanila in pogreb ter vse to vnaprej plačal.

Vojak na straži ustrelil človeka. Iz Prage poročajo: Dne 3. t. m. okoli polnoči se je neki 60letni mož bližal vojaku, ki je stražil skladišče za mrvo. Vojak mu je trikrat zaklical: Stoj! Mož se pa navzlic temu ni pustil ustaviti ter je urno prijel vojaka za puško, ko je ta že pomeril. V tem trenutku je vojak ustrelil. Neznanec se je, zadet v prsi, mrtev zgrudil. Vojak je o celem dogodku poročal. Vojška oblast je uvedla preiskavo.

vzrok nesreče pri svinjski kupčiji, vendar starega ni mogel čisto preslepiti, zakaj stari je vedno pravil: „Vlahi so bili tudi tedaj, ko sem jaz tržil, zakaj pa je meni slo, ko se pisati in brati ne znam.“ Nič ni tako skrito, da bi ne bilo enkrat očitno, pravi že star pregovor, in tako je tudi pravi vzrok Miškove izgube staremu Matečku postal kmalu znan.

Nekoč je Miha zopet odšel kupovat svinje, obljubil je zjutraj, da se bode kmalu vrnil; toda odzvonilo je pri sv. Miklavžu že davno večno luč, Miška pa še le ni bilo od nikoder. Stari je ugibal in premišljeval, kje bi le bil sin tako dolgo? Starcu začno rojiti slabe misli po glavi, praska se za ušesi, vendar le ne more prav verjeti, da bi se njegov Miško tako daleč spozabil in popival po gostilnah. Pa je že tako na svetu, da rajši večkrat slabo mislimo o bližnjem, nego dobro; tako je tudi stari Matečko prišel konečno do sklepa, da sin ni nikjer tako dolgo, negov Hruškovi krčmi, preko Sotle na Hrovaškem. Pokliče torej Eviko in jej naroči, naj gre pogledat preko Sotle, je li res Miško tamkaj ali ne? Vendar je imela ona boljše mnenje o svojem možu, ter se je odločno uprla staremu, da ne gre vohunarit za možem, ko bi tudi v resnici popival. Torej ni drugega preostajalo staremu, ako je hotel podpreti svoje sumničenje z dokazi, moral je sam krevsati pogledat za sinom. Opravičena skrb staremu ni dala miru, vzame palico v roke in se vleče počasnih korakov skozi vas, preko brvi na Hrovaško. Skraja je sicer skakal in kremžil obraz v vseh potezah, ker ga je grizlo po desni nogi, ko je stopal, vendar se še krava privadi na „homot“, pravijo pri nas, in tako se je tudi putigromasti Matečko na hojo. — Stopivši v Hruškovo gostilno, zapazi res sina, v družbi dveh Hrvatov mešajti kvarte. Ta slaba navada, kvartanje namreč, posebno pogubljiva za mlade gospodarje, menda ni nikjer tako razširjena, kakor ravno v krajih ob Sotli. — (Dalje prihodnjic.)